

รายงานการวิจัย
เรื่อง

รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์
แบบฝรั่งเศสโดยชาวบ้านเกาะเกร็ด

Translation of French Community-based Creative Tourism
to the Koh Kred Community

นางสาวยุพิน พิพัฒน์พวงทอง และคณะ

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รายงานการวิจัย
เรื่อง

รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์
แบบฝรั่งเศสโดยชาวบ้านเกาะเกร็ด

Translation of French Community-based Creative Tourism to
the Koh Kred Community

นางสาวยุพิน พิพัฒน์พวงทอง และคณะ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินด้านการวิจัย ปีงบประมาณ 2560)

หัวข้อวิจัย	รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์แบบฝรั่งเศสโดยชาวบ้านเกาะเกร็ด
ผู้ดำเนินการวิจัย	นางสาวยุพิน พิพัฒน์พวงทองและคณะ
ที่ปรึกษา	ผศ. ดร.จิรนุช โสภา
หน่วยงาน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ปี พ.ศ.	2561

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ประเมินประสิทธิภาพการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน การมีส่วนร่วม การตัดสินใจของชาวบ้านในชุมชน ศึกษาวิธีการประยุกต์แนวความคิดการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์แบบฝรั่งเศสสู่การบริหารการท่องเที่ยวชุมชนของหมู่บ้านรวมทั้งผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อผู้คนในชุมชน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม งานวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 กลุ่มตัวอย่างคือ ชาวชุมชนเกาะเกร็ดในจังหวัดนนทบุรี สืบค้นข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิ และทุติยภูมิ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ผลการวิจัยในขั้นสืบค้นปัญหาและความต้องการของชุมชน ผลการดำเนินการวิจัยในขั้นนี้พบว่าชุมชนเกาะเกร็ดมีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งมีวัฒนธรรมชุมชนและประเพณีของชุมชน รวมทั้งได้เป็นหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว “ต้นแบบ” ภาคกลาง และผลิตภัณฑ์ OTOP เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดก็ได้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Thai Geographical Indication) (GI) นับว่ามีองค์ประกอบการท่องเที่ยวหลากหลาย สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนได้อย่างดี

2. ขั้นตอนการวางแผนแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม คณะผู้วิจัยได้นัดพบชาวบ้านในช่วงวันเสาร์และวันอาทิตย์ ผู้ร่วมวิจัยยอมรับว่าคติความเชื่อ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กำลังสูญหายไป ผู้ร่วมวิจัยตัดสินใจว่าการฟื้นฟูชุมชนต้องจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงวัฒนธรรมและประเพณี ต้องมีแผนการตลาดการท่องเที่ยวและแผนธุรกิจการท่องเที่ยวรวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเน้นการจัดทัวร์เดินชมสถานที่สำคัญในชุมชน และทัวร์ล่องเรือชมชีวิตริมน้ำ เจ้าพระยา ธรรมเนียม ประเพณีและงานเทศกาลต่างๆ เรียนรู้และลองชิมอาหารท้องถิ่น ชาวบ้านได้มีโอกาสขายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว

3. ขั้นการประเมินผลการดำเนินงาน คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยว เพื่อประเมินความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ ที่ได้รับ

4. ขั้นประเมินผลที่เกิดขึ้น ผลการวิจัยพบว่าการท่องเที่ยวชุมชนประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง นักท่องเที่ยวผู้ให้ข้อมูลพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ พอดีที่มีโอกาสได้พบปะผู้คนและได้เพื่อนใหม่ และสมาชิกในชุมชนเองมีความสัมพันธ์ร่วมมือร่วมใจกันมากขึ้น ทั้งในประเด็นร่วมมือดำเนินการจัดงานต่างๆ และการอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชน สำหรับผลที่เกิดขึ้นด้านสิ่งแวดล้อม ผลวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุว่าชุมชนมีความสะอาดเรียบร้อยสวยงามขึ้นกว่าเดิม น้ำ ลำคลองสะอาดขึ้น นักท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดมลภาวะทางเสียงชาวบ้านให้ความร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

Research Title	Translation of French Community-based Creative Tourism to the Koh Kred Community
Researcher	Miss Yupin Pipatphuangthong
Research Consultants	Miss Jiranuch Sopa
Organization	Faculty of Humanities and Social Sciences Suan Dusit University
Year	2018

The purpose of this research was to study how the Koh Kred Community translated French Community-based Creative Tourism. It is research and development, Participatory Action Research - PAR. This research began from October 2016 to September 2017. The group of sample is Koh Kred Community in Nonthaburi province. It uses the primary data, secondary data and participatory observation and action in order to create the policy and action.

Every step of the research procedure was based on “Participatory Action Research – PAR” approach where researchers were among the villagers.

Four procedures are Needs Assessment, Program Planning, Implementation Evaluation, Outcome Evaluation. Each stage of the research process:

1. **Needs assessment.** The problems and the needs of the people were both identified. Tourist attractions and traditional and cultural resources were found to be in abundance together with “One Tambon, One Product” (OTOP), Pottery Ware that can be developed into community tourist attractions.

2. **Problem resolution and needs of the villagers.** We use Participatory Action Research, PAR pattern. We hold meetings on Saturday and Sunday with the villagers when the members of research team were free from work and study. The participants or the stakeholders in the meetings learned that the promotion of tourism and the environment were the problem of Koh Kred Community. They also found that many beliefs and historical and cultural knowledge will disappear in one day. As a result, the stakeholders decided to organize the promotion of their community by using French community-based creative tourism as its main activity. The formation of the villagers was agreed upon, complete with a tourist market plan, tourist business plan, a tourist cultural courses plan and a tourist traditional courses plan including the protection of environment.

The form of French community-based creative tourism are walking tour, boat tour, art practicing. The tourists will see the way of life, the custom, the tradition and

the festival. They will learn the culinary of local meals of community. The villagers will sell their products to the tourists.

3. **Implementation of evaluation.** After the research team has been prepared for the walking tour and boat tour activities, the French community-based creative tourist project was organized. Tourist groups came from October 2016 – September 2017. Information was gathered from the tourists particularly about their opinion regarding the management of walking tour and boat tour activities, all traditional and cultural courses and the tourists' satisfaction for the courses received. After analysis, these opinions were presented to the meeting of the stakeholders for further study.

4. **Outcome evaluation.** The results of research showed the translation French community-based creative tourism having a satisfactory level of success. As a consequence of the management of this French community-based creative tour. All villagers were quite satisfied with the historical and cultural promotion. They received especially over other indirect effects of French community-based creative tour activities. Most informants mentioned that they were pleased with the opportunity of meet other people and having new friends. They perceived that other community members have become closer to one another due to the collaboration in creative tour activities and in conserving the cultural traditions of the communities.

As regarding the environments, results showed that Koh Kred community has become more hygienic and tidier than before. The Koh Kred canal is cleaner. There is more collaboration and conservation among the villagers who still keep on looking for the environment in the traditional way but with less destruction.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือและคำแนะนำเรื่องระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมอันเป็นประโยชน์อย่างมากจาก รองศาสตราจารย์ ดร. เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณทีมงานวิจัยของผู้วิจัยเองและทีมงานวิจัยท้องถิ่นไปจนถึงมิตรภาพของชาวบ้านทุกคนที่ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ขณะไปเก็บข้อมูลภาคสนามในชุมชน

งานวิจัยฉบับนี้จะคงเสร็จสมบูรณ์ลงไม่ได้หากไม่ได้รับเงินทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดินด้านการวิจัย ปี พ.ศ. 2560 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ยุพิน พิพัฒน์พวงทอง

2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวชุมชน	6
แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	6
แนวคิดเรื่องนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แบบฝรั่งเศส	13
แนวคิดเรื่องผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	14
แนวคิดเรื่องการประกอบการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	14
แนวคิดเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	15
แนวคิดเรื่องการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	15
แนวคิดเรื่องเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างศิลปินกับนักท่องเที่ยว	15
แนวคิดการเตรียมความพร้อมการพัฒนาผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิง	15

	หน้า	
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	16
	ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	17
	เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	18
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	18
	การวิเคราะห์ข้อมูล	18
บทที่ 4	ผลการวิจัย	22
	บริบทชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	22
	ประเมินประสิทธิภาพการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน การมีส่วนร่วม	
	การตัดสินใจของชาวบ้านในชุมชน	99
	วิธีการประยุกต์แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์แบบ	
	ฝรั่งเศสสู่การบริหารการท่องเที่ยวชุมชนของหมู่บ้าน	120
	ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อผู้คนในชุมชน สังคม เศรษฐกิจ	
	สิ่งแวดล้อม	281
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	291
	สรุปผลการวิจัย	291
	อภิปรายผล	291
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	293
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	295
บรรณานุกรม		296
	บรรณานุกรมภาษาไทย	296
	บรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ	297
ประวัติผู้วิจัย		299

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
4.1 แผนผังเกาะเกร็ด	23
4.2 สมเด็จพระบรมมหารัชมิ่งกุฎราชกุมาริตนราชประยูรพระอัยยิกา	24
4.3 ต้นมะตาด	28
4.4 ลูกมะตาด	29
4.5 ลูกมะตาด	29
4.6 จุดเรียนรู้ฝึกพื้นบ้านต้นหน่อกะลา	30
4.7 ข้าวแช่	30
4.8 โรงเรียนวัดปรมัยยิกาวาส	31
4.9 โรงเรียนรักษาศีล 5	31
4.10 โรงเรียนวัดศาลากุล	32
4.11 โรงเรียนวัดศาลากุล	32
4.12 เส้นทางน้ำ	33
4.13 สถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด	33
4.14 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หมู่ 3	34
4.15 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	34
4.16 สถานีอนามัยหมู่ 3	35
4.17 สถานีอนามัยตำบลเกาะเกร็ด	35
4.18 ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการและผู้สูงอายุ	36
4.19 ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการและผู้สูงอายุ	36
4.20 ชวนาปลูกข้าวและตาล	37
4.21 สวนเมล่อน	37
4.22 ขนุนสำปะลอ	38
4.23 ขนุนสำปะลอ	38
4.24 กลัวย	39
4.25 สระบัวและต้นมะพร้าว	39
4.26 โอง อ่าง	40
4.27 โอง อ่าง	40
4.28 สวนเกร็ดพุทธ	41
4.29 สวนเกร็ดพุทธ	41
4.30 ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำ	42
4.31 เรือข้ามฟากที่ท่าเรือวัดป่าฝ้าย	43
4.32 อัตราค่าโดยสารรถจักรยานยนต์รับจ้างตามระยะทาง	43
4.33 เรือข้ามฟาก	44

4.34	ค่าเรือข้ามฟาก	44
4.35	เรือนโถ่งโฮมสเตย์	47
4.36	ลานหน้าโถ่งโฮมสเตย์	47
4.37	โถ่งโฮมสเตย์	48
4.38	ชมฟ้าโฮมสเตย์	48
4.39	กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด หมู่ 1 บ้านบัวเงิน	49
4.40	กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด หมู่ 1 บ้านบัวเงิน	49
4.41	กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด หมู่ 1 บ้านบัวเงิน	50
4.42	กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด หมู่ 1	50
4.43	ศาลาขายอาหาร เช่น ห่อหมก ก๋วยเตี๋ยว น้ำ น้ำดื่ม	51
4.44	บ้านครูอ๊อด นายเฉลิมศักดิ์ ปาลา	51
4.45	ร้านอาหารเดอपालา	52
4.46	รายการอาหารของร้านอาหารเดอपालา	52
4.47	บรรยากาศสบายๆ ของร้านอาหารเดอपालา	53
4.48	หน้าร้านกาแฟบ้านเลขที่ 1	53
4.49	รายการเครื่องดื่มของร้านกาแฟบ้านเลขที่ 1	54
4.50	บรรยากาศของร้านกาแฟบ้านเลขที่ 1	54
4.51	ที่นั่งของร้านกาแฟบ้านเลขที่ 1	55
4.52	รายการอาหารหน้าร้านยกเย็นขึ้นบก	55
4.53	บาร์บิคิว สูตรแม่ยาย หมูหรือไก่ ไ้มละ 35 บาท	56
4.54	การตกแต่งหน้าร้านอาหารยกเย็นขึ้นบก	56
4.55	บ้านขนมหวานป่าสุน	57
4.56	แมวจักรยาน	57
4.57	แมว จักรยานให้เช่า	58
4.58	จักรยานเช่า ปั่นไม่จำกัดเวลา ราคา 40-60 บาท	58
4.59	จักรยานให้เช่า	59
4.60	ตู้น้ำกรองหยอดเหรียญ	59
4.61	ร้านขายของเบ็ดเตล็ด	60
4.62	บริการเติมลม รับซ่อมจักรยาน ซ่อมเสื้อผ้า	60
4.63	บริการสอนเสริมภาษาต่างประเทศ	61
4.64	บริการห้องสุขา	61
4.65	ตู้กดเงินสาธารณะ (ATM)	62
4.66	บริการที่ขายของบูชาพระ	62
4.67	วัดปรมัยยิกาวาสราชวรมหาวิหาร	63
4.68	พระมหารามัญเจดีย์	64
4.69	เจดีย์เอียง	65

4.70	พิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 5	65
4.71	โถงใบใหญ่ที่สุดของเกาะเกร็ด	66
4.72	พิพิธภัณฑ์ รัชกาลที่ 5	66
4.73	พิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 5	67
4.74	โลงเหมมอญเป็นโลงศพของพระสงฆ์	67
4.75	ตู้พระธรรมลายรดน้ำ สมุดข่อย พระไตรปิฎกภาษามอญที่ได้รับรัชกาลที่ 5	68
4.76	ภาพสมเด็จพระยาสุตาธิบดีราชประยูร	68
4.77	รัชกาลที่ 9 เสด็จเยี่ยมราษฎร ณ วัดปรมัยยิกาวาส ตำบลเกาะเกร็ด	69
4.78	หอยไทยนิทัศน์เครื่องปั้นดินเผา	69
4.79	หอยไทยนิทัศน์เครื่องปั้นดินเผา	70
4.80	หอยไทยนิทัศน์เครื่องปั้นดินเผา	70
4.81	หอยไทยนิทัศน์เครื่องปั้นดินเผา	71
4.82	หอยไทยนิทัศน์เครื่องปั้นดินเผา	71
4.83	หอยไทยนิทัศน์เครื่องปั้นดินเผา	72
4.84	หอยไทยนิทัศน์เครื่องปั้นดินเผา	72
4.85	หอยไทยนิทัศน์เครื่องปั้นดินเผา	73
4.86	วัดฉิมพลีสุทธาวาส	73
4.87	วัดฉิมพลีสุทธาวาส	74
4.88	วัดฉิมพลีสุทธาวาส	74
4.89	วัดฉิมพลีสุทธาวาส	75
4.90	วัดฉิมพลีสุทธาวาส	75
4.91	วัดป่าเลไลยก์	76
4.92	พระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์หน้าวัดป่าเลไลยก์	76
4.93	ด้านข้างพระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์วัดป่าเลไลยก์	77
4.94	ด้านข้างพระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์มีช้างหมอบและลิงถวายรวงผึ้ง	77
4.95	พระอุโบสถวัดป่าเลไลยก์	78
4.96	พระประธานภายในพระอุโบสถของวัดป่าเลไลยก์	78
4.97	ตรกกลางห้องประดิษฐานพระพุทธรูปปางปรินิพพาน	79
4.98	พระสาวกทั้ง 5 กำลังพนมมือ	79
4.99	พระสาวกทั้ง 5 กำลังพนมมือ	80
4.100	วัดศาลากุล	80
4.101	วัดไผ่ล้อม	81
4.102	หงส์คู่หน้าวัดไผ่ล้อม	81
4.103	หงส์คู่หน้าวัดไผ่ล้อม	82
4.104	เจดีย์หน้าพระอุโบสถวัดไผ่ล้อม	82
4.105	พระอุปัคต	83

4.106 พระประธานหน้าวัดไผ่ล้อม	83
4.107 สวนวัดไผ่ล้อม	84
4.108 น้ำตกวัดไผ่ล้อม	84
4.109 รูปปั้นกวางในสวนวัดไผ่ล้อม	85
4.110 นกทองเที่ยวเด็กกำลังหยอดเหรียญตู้อาหารปลาหน้าวัดไผ่ล้อม	85
4.111 นกทองเที่ยวเด็กให้อาหารปลา หน้าวัดไผ่ล้อม	86
4.112 ให้อาหารปลา หน้าวัดไผ่ล้อม	86
4.113 ทำน้ำวัดไผ่ล้อม	87
4.114 วัดเสาชิงช้า	87
4.115 ประวัติวัดเสาชิงช้า	88
4.116 แผนที่วัดเสาชิงช้า	88
4.117 วัดเสาชิงช้า	89
4.118 พระอุโบสถ	89
4.119 พระพุทธรูปปางสมาธิ เป็นเจดีย์ย่อมุมไม้ยี่สิบ	90
4.120 เจดีย์ทรงระฆัง	90
4.121 เจดีย์มอญ	91
4.122 ต้นยางใหญ่ รอบลำต้น 5.75 เมตร อายุ 200 ปี	92
4.123 วัดมะขามทอง	92
4.124 ป้ายบอกทางไปบ้านศิลป์สยาม	93
4.125 ป้ายบอกทางไปบ้านศิลป์สยาม	94
4.126 ปากหลุมหน้าบ้านศิลป์สยาม	94
4.127 ป้ายชื่อบ้านศิลป์สยาม	95
4.128 หุ่นจำลองหนุมาน	95
4.129 หุ่นจำลองทศกัณฐ์	96
4.130 หัวโขนหนุมาน	96
4.131 หุ่นหนุมานและเครื่องแต่งกายสตรี	97
4.132 เครื่องดนตรีประกอบการแสดง	97
4.133 หุ่นโขน	98
4.134 บ้านใต้ภายในบ้านศิลป์สยาม	98
4.135 บ้านลัดกระดี่ หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว “ต้นแบบ” ภาคกลาง	101
4.136 ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	102
4.137 โครงการปรับปรุงทางเดินยกระดับพร้อมราว	105
4.138 เวทีหน้าวัดปรมัยยิกาวาส	106
4.139 ลานวัฒนธรรมวัดไผ่ล้อม	106
4.140 ลานวัฒนธรรมวัดไผ่ล้อม	107
4.141 เส้นทางรถจักรยานและรถจักรยานยนต์	107

4.142	การจัดการพื้นที่ตามสุนทรียศาสตร์	108
4.143	การจัดการพื้นที่ตามสุนทรียศาสตร์	108
4.144	การจัดการพื้นที่ตามสุนทรียศาสตร์	109
4.145	นิทรรศการเกาะเกร็ดดินแดนแห่งการท่องเที่ยวปีที่ 20 ขอเทิดไถ่สถาบันกษัตริย์	110
4.146	อนุสาวรีย์รัชกาลที่ 5	110
4.147	เจดีย์เอียง	111
4.148	ป้ายเจดีย์เอียง	111
4.149	เจดีย์เอียงริมแม่น้ำ	112
4.150	งานทำบุญกลางบ้านประจำปี	115
4.151	ศาลเสด็จพ่อห่มเกษแก้วชัยฤทธิ์	115
4.152	งานทำบุญกลางบ้านประจำปี	116
4.153	งานทำบุญกลางบ้านประจำปี	116
4.154	งานทำบุญกลางบ้านประจำปี	117
4.155	งานทำบุญกลางบ้านประจำปีศาลเสด็จพ่อห่มเกษแก้วชัยฤทธิ์	117
4.156	การท่องเที่ยวทางน้ำชมชีวิตรอบเกาะเกร็ด	121
4.157	การท่องเที่ยวทางน้ำชมชีวิตรอบเกาะเกร็ด	121
4.158	การท่องเที่ยวทางน้ำชมชีวิตรอบเกาะเกร็ด	122
4.159	สมชายบ้านขนมหวานไทย	122
4.160	ผลไม้แช่อิ่ม ตามฤดูกาล มะม่วง กะท้อน มะขาม มะปราง มะดัน มะกอก	123
4.161	กาแป้โบราณ ทอดมันหน่อกะลา น้ำแข็งใสทรงเครื่อง เฉาก๊วย เฉาก๊วย	123
4.162	ทองหยิบ ทองหยอด เม็ดขนุน ฝอยทอง ลูกซุบ	124
4.163	ร้านสมชายบ้านขนมหวานไทย	124
4.164	วัดแสงศิริธรรม ตำบลท่าอิฐ ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	125
4.165	พระอุโบสถ สร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ฐานพระอุโบสถแอ่นแบบท้ง	126
4.166	พระประธาน พระพุทธศรีโรจนชัย หรือหลวงพ่อโต เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย	126
4.167	หน้าบ้านลัดดาบาติก	127
4.168	ลัดดาบาติก: กลุ่มอาชีพสหกรณ์ศิลปประดิษฐ์	128
4.169	กลุ่มศิลปประดิษฐ์	128
4.170	บ้านผ้าบาติก เกาะเกร็ด	129
4.171	บ้านลัดดาบาติก	129
4.172	ผ้าเช็ดหน้าบาติก ผืนเล็ก 59 บาท ผืนใหญ่ 79 บาท	130
4.173	เสื้อบาติก	130
4.174	ดอกไม้ประดิษฐ์	131
4.175	ดอกไม้ประดิษฐ์	131
4.176	จักสานตะกร้า และร้อยลูกปัดด้วยเชือกเทียน	132
4.177	นางสาวลัดดา วันยาเล ประธานกลุ่มอาชีพสหกรณ์ศิลปประดิษฐ์	132

4.178 ผู้วิจัยได้ร่วมมือกับนางสาวลัดดา วันยาเล ประธานกลุ่มอาชีพสหกรณ์ศิลปประดิษฐ์133	
4.179 ปากกาเขียนเทียน (Tjanting)	134
4.180 หม้ออลูมิเนียมและเตาสำหรับต้มเทียน เทียนไข	134
4.181 ผ้าบาติก	135
4.182 พู่กันใหญ่เบอร์ 12 กลางเบอร์ 8 และสี	135
4.183 กรอบไม้ขนาด 15 X 15 นิ้ว	136
4.184 การร่างภาพ ใช้ดินสอ 4B หรือ 6B ร่างแบบภาพ	136
4.185 การร่างภาพ ใช้ดินสอ 4B หรือ 6B ร่างแบบภาพ	137
4.186 การลงเส้นเทียน	137
4.187 การระบายสีผ้าบาติก	138
4.188 การระบายสีผ้าบาติก	138
4.189 การผึ่งผ้าให้แห้ง	139
4.190 การผึ่งผ้าให้แห้ง	139
4.191 การผึ่งผ้าให้แห้ง	140
4.192 ยินดีต้อนรับสู่เกาะเกร็ด หมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ	143
4.193 Welcome to Koh Kret OTOP Village	143
4.194 เตาหลังเต่า	144
4.195 ด้านหลังของเตาหลังเต่า	145
4.196 ด้านข้างของเตาหลังเต่า	145
4.197 อิฐที่ใช้ก่อด้านข้างของเตาหลังเต่า	146
4.198 ปากเตาหลังเต่า	146
4.199 เตาเซรามิก	147
4.200 การเตรียมดิน	148
4.201 เครื่องโม่ดิน	148
4.202 เครื่องอัดดิน	149
4.203 อุปกรณ์เครื่องมือ	149
4.204 อุปกรณ์เครื่องมือ	150
4.205 ปากเตาหลังเต่า	151
4.206 กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา หมู่ 1	152
4.207 กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา หมู่ 1	153
4.208 Welcome to Koh Kred Pottery Handicraft Group	153
4.209 ด้านหน้าเตาหลังเต่า	154
4.210 ด้านหลังเตาหลังเต่า	154
4.211 หมู่บ้านรักษาศิล 5	155
4.212 โองน้ำของชาวบ้าน	155
4.213 สวนวัฒนธรรมพุกษา	156

4.214	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน	156
4.215	บ้านตามอญ	157
4.216	ศูนย์ผลิตเครื่องปั้นดินเผาประจำหมู่บ้าน	157
4.217	กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา หมู่ 1	158
4.218	เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดได้รับตรา GI จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา	158
4.219	กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์การปั้นขึ้นรูปเครื่องปั้น	160
4.220	ช่างกำลังสาธิตการปั้นขึ้นรูปเครื่องปั้น	160
4.221	ผู้เรียนกำลังฝึกขึ้นรูปเครื่องปั้น	161
4.222	ผู้สอนกำลังให้คำแนะนำการปั้นขึ้นรูปเครื่องปั้น	161
4.223	โรงงานเครื่องปั้นดินเผาประดิษฐ์วงศ์	162
4.224	แผนที่โรงงานเครื่องปั้นดินเผาประดิษฐ์วงศ์	162
4.225	เตาเผาภายในโรงงานเครื่องปั้นดินเผาประดิษฐ์วงศ์	163
4.226	พวงกุญแจดินเผา 25 บาท ต่างหูดินเผา 25 บาท 5 ชั้น 100 บาท 12 ชั้น 180 บาท	163
4.227	สินค้าของฝากที่ระลึกจากผู้ผลิตโดยตรง	164
4.228	ราคาค่าปั้น คนไทย 50 บาท ต่างชาติ 100 บาท ปั้นเสร็จนำกลับบ้านได้	164
4.229	ช่างอาร์มกำลังสาธิตการปั้นขึ้นรูปภาชนะดินเผา	165
4.230	นักท่องเที่ยวเด็กกำลังทดลองปั้นขึ้นรูปภาชนะดินเผา	165
4.231	อัตราค่าบริการของศูนย์	166
4.232	ศูนย์จำหน่ายสินค้าของฝากที่ระลึกจากผู้ผลิตโดยตรง	167
4.233	ศูนย์จำหน่ายสินค้าของฝากที่ระลึกจากผู้ผลิตโดยตรง	167
4.234	ศูนย์จำหน่ายสินค้าของฝากที่ระลึกจากผู้ผลิตโดยตรง	168
4.235	ศูนย์จำหน่ายสินค้าของฝากที่ระลึกจากผู้ผลิตโดยตรง	168
4.236	ศูนย์จำหน่ายสินค้าของฝากที่ระลึกจากผู้ผลิตโดยตรง	169
4.237	ศูนย์จำหน่ายสินค้าของฝากที่ระลึกจากผู้ผลิตโดยตรง	169
4.238	การแกะสลักลวดลายบนภาชนะเครื่องปั้น	171
4.239	ลุงอู๊ด ช่างปั้นฝีมือเอกของหมู่ 1	171
4.240	ลุงอู๊ด ช่างปั้นฝีมือเอกของหมู่ 1	172
4.241	ครูวัชชัย เชื้อเต็ง ปราชญ์ชุมชนด้านเครื่องปั้นดินเผา	172
4.242	เครื่องปั้นดินเผาบ้านครูวัชชัย เชื้อเต็ง	173
4.243	บ้านช่างปั้นแกะสลักเครื่องปั้นดินเผากำมะลอ	173
4.244	โล่เชิดชูเกียรติจากสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์	174
4.245	ซีดีบันทึกข้อมูลเครื่องปั้นดินเผาของครูวัชชัย เชื้อเต็ง ปราชญ์ชุมชน	174
4.246	ครูวัชชัย เชื้อเต็ง ได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นปราชญ์ชาวบ้านผู้นำแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน ประจำปีการศึกษา 2559	175
4.247	รูปทรงหม้อน้ำที่นิยมปั้น	175
4.248	รูปทรงหม้อน้ำสีน้ำตาล	176

4.249	ฝาน้ำดินเผาสีดำ	176
4.250	หม้อน้ำดินเผาสีดำ	177
4.251	กระปุก	177
4.252	อุปกรณ์เครื่องมือ	178
4.253	การปั้นขึ้นรูปด้วยมือ	178
4.254	แม่พิมพ์หนามทองกลางป่าใช้ทำลวดลายเครื่องปั้น	179
4.255	ปั้นหม้อน้ำทรงฟักทอง	179
4.256	ช่างกำลังกรีดลายเฉียงลงบนหม้อน้ำทรงฟักทอง	180
4.257	ช่างกรีดลายเฉียงลงบนหม้อน้ำทรงฟักทองเสร็จแล้ว	180
4.258	ช่างกำลังกรีดลายให้เด่นขึ้น	181
4.259	ช่างกรีดลายเฉียงลงบนหม้อน้ำทรงฟักทองเสร็จแล้ว	181
4.260	ช่างตากลมหม้อน้ำที่กรีดลายเสร็จ	182
4.261	ช่างใช้นิ้วดูลายหม้อน้ำทรงฟักทองให้เด่นขึ้น	182
4.262	ช่างดูลายเสร็จแล้ว	183
4.263	ช่างกำลังทาน้ำยาลงบนหม้อน้ำทรงฟักทอง	183
4.264	ช่างทาน้ำยาลงบนหม้อน้ำทรงฟักทองเสร็จ	184
4.265	บ้านชาตุดินรับออกแบบและผลิตเครื่องปั้นดินเผาหลายวิถีจร	184
4.266	ประตูทางเข้าบ้านชาตุดิน	185
4.267	ครูชัยยุทธ เหมริดและภรรยา	185
4.268	ป้ายประกาศเกียรติคุณบ้านชาตุดิน	186
4.269	เครื่องปั้นดินเผาคุณค่าว่า “บ้านชาตุดิน”	186
4.270	หม้อน้ำสีดำลายวิถีจร	187
4.271	ต่างหูและจี้สร้อยคอดินเผา	187
4.272	ประกาศนียบัตรเครื่องปั้นดินเผาบ้านชาตุดินได้รับตรา OTOP สีดำ	188
4.273	รูปภาพเครื่องปั้นดินเผาหลายวิถีจร	188
4.274	ในหลวงทรงตรัสว่า “ต้องระเบิดจากข้างใน”	189
4.275	เครื่องปั้นดินเผาหลายวิถีจรของบ้านชาตุดิน	189
4.276	เครื่องปั้นดินเผาหลายวิถีจรของบ้านชาตุดิน	190
4.277	ภาพฝาเครื่องปั้นดินเผาหลายวิถีจรของบ้านชาตุดิน	190
4.278	ภาพเครื่องปั้นดินเผาหลายวิถีจรของบ้านชาตุดิน	191
4.279	หมู่บ้านสุดยอดโอท็อป	192
4.280	แผนผังหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี พ.ศ. 2558	192
4.281	แหล่งเรียนรู้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี พ.ศ. 2558	193
4.282	จุดเรียนรู้เครื่องปั้นดินเผา บ้านโอง่าง หมู่ที่ 7	194
4.283	จุดเรียนรู้เครื่องปั้นดินเผา บ้านโอง่าง หมู่ที่ 7	194
4.284	จุดเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมมอญ ปราชัญชุมชน นายพิศาล บุญผูก	195

4.285	จุดเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมมอญ ปราชญ์ชุมชน นายพิศาล บุญผูก	195
4.286	จุดเรียนรู้ฝึกพื้นบ้านต้นหน่อกะลา	196
4.287	จุดเรียนรู้ห่อหมกหน่อกะลา แกงส้มหน่อกะลา	197
4.288	จุดเรียนรู้ทอดมันหน่อกะลา	197
4.289	ต้นมะตาด	198
4.290	ลูกมะตาด	199
4.291	ลูกมะตาด	199
4.292	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเครื่องประตันทิว หมู่ 1 เกาะเกร็ด (Herbee)	200
4.293	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเครื่องประตันทิว หมู่ 1 เกาะเกร็ด (Herbee)	200
4.294	ครีมνωดสมุนไพรที่ผสมสารสกัดจากดอกอัญชัน	201
4.295	สบู่หอยทาก	202
4.296	สบู่หอยทาก	202
4.297	บวบขี้ดตัว	203
4.298	ขี้ผึ้งทาปาก	203
4.299	สบู่ฟักข้าว	204
4.300	สบู่ฟักข้าว	204
4.301	ขี้ผึ้งทาปาก	205
4.302	ครีมลดริ้วรอยความหยابกร้าน	205
4.303	ขี้ผึ้งสมุนไพรโพลสต	206
4.304	ครีมอาบน้ำสมุนไพรดอกปีบ	207
4.305	สวนเมล็ดองเกาะเกร็ด	208
4.306	หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมู่ที่ 2	208
4.307	สวนเกร็ดพุทธ	209
4.308	ศูนย์การเรียนรู้ เกษตรทฤษฎีใหม่ พืชสมุนไพรไทยเพื่อสุขภาพ	210
4.309	ขนุนสำปะล	210
4.310	ขนุนสำปะล	211
4.311	กล้วย	211
4.312	สระบัวและต้นมะพร้าว	212
4.313	เครื่องตีมรางแดง “มงคล”	212
4.314	สมุนไพรรางแดง “เจ้เพ็ญ”	213
4.315	สมุนไพรรางแดง “เจ้เพ็ญ”	214
4.316	สมุนไพรรางแดงตราแปะตี	214
4.317	สมุนไพรบ้านย้าสา	215
4.318	แคทรียา ไฉยากุล เจ้าของสมุนไพรบ้านย้าสาเกาะเกร็ด	215
4.319	สูตรสมุนไพรบ้านย้าสา	216
4.320	ลูกประคบตัวสมุนไพร	217

4.321 ลูกประคบหน้าสมุนไพร	217
4.322 ถุงสมุนไพรแช่และขัดผิวเท้าผ่อนคลายกลิ่นตะไคร้	218
4.323 สบู่มะหาดน้ำผึ้งทองคำ	219
4.324 สบู่มะหาดมะขามสมุนไพร	219
4.325 ยาดมสมุนไพรการพู่เกาะเกร็ด	220
4.326 น้ำมันว่านหนุมานประสานกาย	220
4.327 น้ำมันว่านหนุมานประสานกาย	221
4.328 น้ำมันทองพันชั่ง	221
4.329 น้ำมันทองพันชั่ง	222
4.330 ครีมหมักผสมมะกรูด	222
4.331 ครีมหมักผสมมะกรูด	223
4.332 สเปรย์มะกรูดไฉ่ยุง	223
4.333 สเปรย์มะกรูดไฉ่ยุง	224
4.334 ร้านแม่กิมฮ้อ	224
4.335 สบู่สมุนไพร เค กรรณิกา	225
4.336 ศูนย์นวัตกรรมไทยเพื่อสุขภาพตำบลเกาะเกร็ด	225
4.337 ศูนย์นวัตกรรมไทยเพื่อสุขภาพตำบลเกาะเกร็ด	226
4.338 ศูนย์นวัตกรรมไทยเพื่อสุขภาพตำบลเกาะเกร็ด	226
4.339 ข้าวแช่	233
4.340 ข้าวแช่	233
4.341 ร้านข้าวแช่ “ลุงแดง” เกาะเกร็ด	234
4.342 ร้านข้าวแช่ “ลุงแดง” เกาะเกร็ด	234
4.343 จุดเรียนรู้ขนมโบราณ บ้านโอง่าง หมู่ที่ 7	236
4.344 ขนมทองเอก	237
4.345 ขนมจ่ามงกุฎ	239
4.346 ขนมหั้นตรา	239
4.347 ขนมฝอยทอง	240
4.348 ขนมฝอยทอง	240
4.349 ขนมทองหยิบ	241
4.350 ขนมทองหยอด	242
4.351 ขนมลิ่มกลี้น	243
4.352 ขนมกลีบลำดวน	244
4.353 ขนมอาลัว	245
4.354 ขนมฝิง	246
4.355 ขนมข้าวตู่	248
4.356 ขนมแป้งจี	249

4.357	ขนมตาล	250
4.358	ขนมกรวย กล้วย ใส้ไส้ ฟักทอง	252
4.359	ขนมไข่ปลา	257
4.360	ขนมไข่ปลา	257
4.361	ขนมเม็ดขนุน	258
4.362	ผักขมอบชีส ขนมหม้อแกง ใส้ภาชนะดินเผา	259
4.363	ขนมหม้อแกง	259
4.364	ขนมเปียกปูน กะทิสต เกาะแกร็ด	260
4.365	ขนมเปียกปูนใบเตยที่เคี้ยวเสร็จแล้ว	261
4.366	แม่ค้ากำลังโรยงาขาวลงในถ้วยขนมเปียกปูนใบเตย	261
4.367	ขนมซ่อม่วง ซ่อมะลิ	262
4.368	ขนมซ่อม่วง ซ่อมะลิ	263
4.369	ขนมซ่อม่วง ซ่อมะลิ	263
4.370	ขนมทองเอก เสน่ห์จันทร์	264
4.371	ขนมทองเอก	265
4.372	ขนมทองเอก	265
4.373	ขนมเสน่ห์จันทร์	266
4.374	ขนมเสน่ห์จันทร์	266
4.375	ขนมไทยแม่ทองเต็ม	267
4.376	ขนมฝอยทอง ทองหยอด ตะโก้ ขนมเปียกปูน	267
4.377	ขนมชั้น ขนมลูกชุบ	268
4.378	ขนมทองแผ่น	268
4.379	ขนมทองแผ่น	269
4.380	ขนมทองแผ่น	269
4.381	ผู้สอนกำลังเอาขนมดอกจอกคลุกงาดำ	271
4.382	เอาขนมดอกจอกงาดำใส่จาน ตกแต่งด้วยพวงมาลัยใบเตย	271
4.383	ข้าวหมาก	272
4.384	การปั้นน้ำตาลหน้าวัดปรมย์ยิกาवास	273
4.385	การปั้นน้ำตาลหน้าวัดปรมย์ยิกาवास	273
4.386	ร้านกาแฟคั่วมือ	274
4.387	กาแฟคั่วมือ	274
4.388	ยุพิน กลุ่มขนมมงคลเกาะแกร็ด	275
4.389	บ้านจ่ามงกุฎ	275
4.390	ตลาดนัดลานใบไม้	282
4.391	สินค้าและกิจกรรมของตลาดนัดลานใบไม้	282
4.392	ตลาดนัดลานใบไม้ ตลาดรัศโยก	283

4.393 ตลาดนัดลานใบไม้ ตลาดรัชโยธิน	284
4.394 ตลาดนัดลานใบไม้ ตลาดรัชโยธิน	284
4.395 แผนผังตลาดนัดลานใบไม้ ตลาดรัชโยธิน	285
4.396 ตัวอย่างสินค้าในตลาดนัดลานใบไม้	285
4.397 ตลาดนัดลานใบไม้ เป็นตลาดมีเสียง	286
4.398 ตลาดประชารัฐ	286
4.399 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านโอง่าง	287
4.400 แยกขยะก่อนทิ้ง เก็บขนได้ง่าย ทำลายได้หมด ช่วยลดมลพิษ	289
4.401 โครงการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมบนเกาะเกร็ดอย่างยั่งยืน	290
4.402 จัดพื้นที่เขตปลอดโรคพิษสุนัขบ้า	290